

NİSAN AYI MECLİS TOPLANTISI

- 27.04.2022 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Kentimiz açısından genel ekonomik gidişata baktığımızda, salgınla girdiğimiz ataleti üzerimizden atmaya başladığımızı görmekteyiz. Özellikle Nisan ayı turizm, ticaret ve tarım hareketliliği bizleri umutlandırmaktadır. Her ne kadar işin maliyet tarafında hala durdurulamayan yükselişler yaşasak da en azından ekonomik hareketlilik, geleceğe yönelik umutlarımızı canlı tutmaktadır. Turizmde 2019 yılı rakamlarına yaklaşıyoruz. Tarımdaki özellikle ihracat performansımız da tüm zorlu koşullara rağmen gelişmeye devam etmektedir. Yılbaşından bu yana açıklanan veriler de hissettiğimiz bu eğilimi desteklemektedir. Son yıllarda ekonomik ve ticari canlılığımızın temel ivmelendiricisi olan kredi büyümeleri hem bireysel de hem de ticari tarafta ciddi artışlar göstermektedir. Örneğin; Kentimizin toplam kredi büyümesi, yılbaşından bu yana aylık ortalama %4 civarında seyretmektedir ki bu büyüme, ülkemiz ortalamasıyla uyumlu durumdadır. Yılın ilk çeyreğinde ise Türkiye genelinde yıllık %40'lık kredi büyümesine karşılık kentimizde %45'lik bir büyüme söz konusu olmuştur. Bu yılın ilk çeyreğinde sektörel kredilerde toptan ve perakende ticaret tarafı aylık %5.5 gibi bir büyümeyi yakalarken tarım kredileri binde 2.5 gibi bir büyüme gösterebilmiştir. Ticaret tarafındaki hızlı büyümeye uygun bir tarım kredisi büyümesi olmaması, dikkat çekicidir. Nitekim ilk 3 ayda hallerimizdeki işlem miktarları aylık ortalama sebze de %-14 ve meyvede ise %-2 azalma eğiliminde olmuştur. Yani tarımdaki hareketliliğin lokomotifi ihracat tarafı olmuştur. Kentimizdeki ticari hareketliliğin sezon başı olmaktan öte yılın tamamına yayılmasını dilemekteyim. Geçen yılın %11'lik ülke büyümesine kentimiz ayak uyduramamıştı. Ancak bu yıl beklentimiz, ülke büyümesinden daha yüksek bir büyümeyi yakalayabilmektir.

Ülke genelinde kurulan şirket sayısında geçtiğimiz ay %3'lük artışa karşılık kentimizde %23'lük bir artış yaşanmıştır. Diğer taraftan kapanan şirket sayısında ise geçen ay ülke genelinde %40'lık artış yaşanırken kentimizde %7'lik bir artış olmuştur. Yılın ilk çeyreği boyunca bu eğilimin benzer seyretmesi, kentimiz için olumlu beklentiye sahip olmamızın sebeplerinden biri olmuştur. Bu yılın ilk 3 ayında protestolu senet tutarlarındaki eğilimler de kentimiz lehinde gerçekleşmiştir. Aylık olarak ülke genelindeki %-10'luk azalmaya karşılık kentimizde %-31'lik azalma yaşanmıştır. Yıllık gerçekleşmelerde ise ülkemizde %-27'lik azalma olurken kentimizde protestolu senet tutarında %-45'lik azalma olmuştur. Karşılıksız çek tutarlarında ise özellikle geçtiğimiz Mart ayında ciddi bir artış yaşanmış ve ülke ortalamasından yüksek bir gerçekleşme olmuştur. Kentimizdeki ticari ve ekonomik hareketliliğin temel göstergelerinden biri olan çekle işlem hacminde ciddi artışlar yaşanmıştır. Geçtiğimiz Mart ayı itibariyle çekle işlem hacmi ülke genelinde aylık %51 artış gösterirken kentimizde %64'lük bir artış yaşanmıştır. İlk çeyrek dönem itibariyle baktığımızda ise geçen yılın aynı dönemine göre ülke genelindeki %75'lik artışa karşılık kentimizde %110'luk bir artış yaşanmıştır. Kentimizin 2022 yılına nispi olarak daha iyi bir başlangıç yaptığını işaret eden bu göstergeler, umarız yılın tamamına yayılarak devam eder.

Değerli Arkadaşlar,

Antalya'mız 2020 yılını tarihinde hiç görmediği bir küçülme ile geçirdi. 2021 yılında ise ülkemizin %11'lik tarihi büyümesine rağmen aynı başarıyı gösteremedi. Dolayısıyla 2022

yılında nispi bir iyileşme beklemekteyiz. Öncü göstergeler de bizleri umutlandırmaktadır. Tabii kentimiz, 2019 yılı performansından hala uzakta bulunmaktadır ama doğru bir odaklanma ile 2019 yılını aşmamız zor olmayacaktır diye düşünmekteyim. Bu odaklanmanın temelinde ise ihracat hamlemiz olacaktır. Turizmde 2019 yılı rakamlarını, kişi başına gelir hesabıyla aştıkça ve ihracat performansımızı da ton başına hesabıyla geliştirdikçe Antalya'mız, hak ettiği ekonomik performansa kavuşacaktır.

Değerli Üyeler,

Kentimiz ihracatı Mart ayında, geçen yılın aynı ayına göre %13 artışla 193 milyon dolara ulaşırken toplam ihracatın yüzde 55'ini oluşturan tarım sektörünün ihracatı ise %4 artışla 107 milyon dolara ulaştı. Ocak- Mart ilk üç aylık ihracatımız ise geçen yılın aynı dönemine göre %12 artışla 511 milyon dolara yükseldi. Üç aylık dönemdeki tarım ürünleri ihracatımız ise %9 artarak 296 milyon dolara yükseldi. Kentimizin Rusya'ya ihracatı ise %61 azalarak 6,6 milyon dolara, Ukrayna'ya olan ihracatı ise %64 azalarak 3,5 milyon dolara geriledi. Bu gerçekleştirmelerle her iki ülkeye yapılan toplam ihracatımız 29 milyon dolardan 12 milyon dolara geriledi. Savaşın kentimizden iki ülkeye yapılan ihracata Mart ayındaki faturası 17 milyon dolar oldu. Antalya tarımsal ihracatının vazgeçilmez iki ülkesi olan Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın bir an önce son bulmasını diliyorum. Tüm yaşananlara rağmen emek veren tüm üretici, tüccar ve ihracatçılarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Önümüzdeki yaz döneminde gerek üretimde kullanılan suyun tedariki gerek üretim için iklimlendirme sonrasında ise paketlenme, hasat sonrası soğutma ve depolama gibi tarımsal işlemlerde kullanacağımız elektrik sektörümüzün üzerinde ciddi bir yük oluşturacaktır.

Maliyetlerin düşürülmesi Şubat Ayı Meslek Komiteleri toplantılarımızda da gündeme gelmişti. Komitelerimizin talebi "tarımsal sulama" isimli abone grubunun genişletilerek tüm tarımsal işlemleri kapsayacak biçimde "Tarım" abone grubu olarak yeniden düzenlenmesi ve sektörümüzün maliyet yükünü hafifletici düşük fiyatlı özel bir tarife oluşturulmasıdır. Henüz olumlu bir dönüş alamadık. Ancak talebimizin takipçisi olacağız. Elektrik maliyetlerinin azaltılması için geçtiğimiz ay, bizim de talebimiz olan, güneş enerji sistemlerinin kurulması için devlet teşvikleri artırılmıştı. Talebimizin kısa sürede uygulanmasından memnunuz. Teşekkür ediyoruz. Bu yatırımların yapılabilmesi için Ziraat Bankası desteklerinin artırılmasını da talep etmiştik. Bu talebimizde kısa sürede karşılık buldu ve gerçekleşti. Uygun koşullu bir yatırım finansmanı için kredi paketi açıklandı. Yine işletme kredileri de artırıldı. Emegi geçenlere teşekkür ediyoruz. Yenilebilir enerji kullanımına maliyetleri azaltmanın yanı sıra "Yeşil Mutabakat"a uyum ve temiz enerji kullanımı için önem göstermeliyiz. Önümüzdeki günlerde bu konuda bir toplantı organize edecek, sizlerin ve sektörümüzün bilgilenmesini sağlayacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Meslek komiteleri toplantımızı üyelerimizin yanı sıra Antalya İl Tarım ve Orman Müdürü, yardımcıları ve şube müdürleri de katılımıyla yaptık. Kentimiz tarımsal üretimin geliştirilmesi için yeni yatırımlar hakkında görüş alışverişinde bulunulan toplantımızda üyelerimizin yaşadıkları sorunlar da gündeme geldi. Toplantımıza katılım gösteren üyelerimize ve başta İl Müdürümüz Gökhan KARACA olmak üzere, müdür yardımcısı ve şube müdürü arkadaşlarımıza Borsamız ve kendi adıma teşekkür ediyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Faaliyetlerden de izlediğiniz üzere sektörümüzü dinlemek adına kentimize gelen Tarım ve Orman Bakanı Sayın Prof. Dr. Vahit KİRİŞÇİ'nin başkanlığında düzenlenen "Antalya Tarım Sektörü Değerlendirme Toplantısı"na yönetim kurulu ve meclis üyesi arkadaşlarımızla birlikte katıldık. Toplantıda kentimiz tarımında öne çıkan;

- Rusya-Ukrayna savaşının kentimiz tarımına etkileri ve taleplerimiz,
- Antalya olarak tarımsal desteklerden yeteri kadar faydalanamadığımız ve desteklerin yapımıza uygun olmaması,
- Kırsalda yaşamayı motive edecek desteklerin verilmesi,
- Tarıma özel bir sosyal güvenlik modeli geliştirilmesi,
- Tarımsal üretimde standardizasyonun önemi,
- Girdi tedarik sisteminin geliştirilmesi ile

- Tarım envanterinin güncellenmesi

konularında sorun, öneri ve taleplerimizi paylaşma fırsatı buldum. Yoğun Ankara gündeminin arasında bizlerin sorunlarını, çözüm önerilerini ve taleplerini bizzat dinleyen Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Değerli Üyeler,

Bir taraftan tarımının öneminin fark edildiği ve arttığı fakat diğer bir taraftan da artan maliyetler nedeniyle tarımdan kaçışın hızlandığı bir dönem yaşıyoruz. TEPAV'ın (Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı) son verilerine çiftçi sayısı 75 bin azalarak 493 bine geriledi. Aileler çocuklarının çiftçi olmasını istemiyor. İşverenler sosyal sigorta primlerinin yüksekliğiyle başa çıkamıyor. Dolayısıyla tarımda çalışacak kişiler ya kayıt dışına ya da tarım dışı sektörlerle kayıyor. Ancak tarlasını, bahçesini, ağırını ve kümesini bırakıp kente giden bir daha dönmüyor. Ve bu durumun etkileri daha yıkıcı oluyor. Böyle bir dönemde geleceğimiz olan çocuklarımıza tarımı; tanıtmak, sevdirmek, ilgilerini artırmak, doğa bilinci kazandırmak ve kamuoyunda farkındalık yaratmak amacıyla Zeytinpark'ta "Tarım ve Çocuk Çalıştayı" düzenledik. Borsamız, Antalya Tarım Konseyi, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda düzenlediğimiz çalıştayımızın hazırlanmasında emeği geçen kurumlarımıza ve çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Kentimizde yaklaşık 3,5 milyon dekarlık alanda tarım yapılmaktadır. Tarım alanlarımızın %29'u ise; Demre, Elmalı, Finike, Kaş ve Kumluca ilçelerimizde bulunmaktadır. Bu beş ilçemiz;

- Toplam tarım alanlarımızın %9'una denk gelen örtüaltı tarım alanlarımızın 4'te 1'ine,
- Çiftçi sayımızın 3'te 1'ine,
- Sebze üretimimizin %33'üne, meyve üretimimizin %40'ına,
- Örtüaltında ürettiğimiz ilk üç ürünüme baktığımızda ise; domates üretimimizin %40'ına, biber Üretimimizin yarısına ve hıyar üretimimizin %25'ine
- 16 milyar TL'nin üzerindeki bitkisel üretim değerimizin ise yarısına

sahiptir. İşte böyle bir üretim değerine sahip bu beş ilçemizdeki çiftçiler ortalamanın üzerinde bir bilgi düzeyine sahiptirler ve işlerinin de ehlidirler. Ülkemizin ilk tarım fuarı olma özelliğini taşıyan Finike Hasyurt Tarım Fuarı, son olarak 2014 yılında düzenlenmiş ve son 7 yıldır atalet uğramıştı. Hasyurt Tarım Fuarı'nı bu yıl 11-14 Mayıs tarihlerinde "Eski yerinde yeni yüzüyle" mottosuyla 25'inci kez düzenleyeceğiz. Fuar ile katılımcı firmaların ürün tanıtımlarının yanı sıra, üreticiler ve bayilere yeni iş birlikleri sağlama fırsatı sunulacak. Fuara katılanlar, yeni marka, ürün, teknoloji, uygulama ve kullanımlar hakkında detaylı bilgi sahip olacak ve firmalardan teknik destek alma fırsatı da yakalayacak. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Finike Belediyesi, Antalya Tarım Konseyi, Kumluca Ticaret Borsası ile Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası'nın organizasyonunda; Tarım ve Orman Bakanlığı, Borsamız ve diğer paydaşların desteğinde "Eski yerinde yeni yüzüyle" sloganıyla düzenleyeceğimiz fuarımıza; sizleri, üyelerimizi ve tüm hemşerilerimizi bekliyoruz.

Sözlerimi tamamlarken Ramazan ayı gıda yardım paketlerini Ramazan ayının ruhuna uygun, veren elin alan eli görmediği şekilde ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını sağladığınız için sizlere ve meslek komiteleri üyelerimize teşekkür ediyorum. Kadir Gecenizin mübarek olmasını diliyorum, yaklaşan Ramazan Bayramı'nızı ve 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü şimdiden kutluyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Saygılarımla,

ALİ ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

